

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzori hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 50 kr.
Hirdetést vagy reklámtól magában foglaló újsónapszám 50 kr.
Nyitlatti közlemények minden petit sora 50 krajczár.
Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
Kéziratok nem adatként vissza.

ntóde és gépgyár
nytársaság.
APESTEN.

VACZI-UT.
raktár: Kerepesi-ut 77
készüléket

vasu ekék,

emes azzál-ékeket,

és VIDATS-féle

alajmivelő-eszközök,

18-9.
ladás* sorbavetőgépek.
daralók, őrlőmalmok és
ek. Eredeti amerikai ké-
ő mezel vasutak stb.
l. Kis-Várad-utca.
ek ingyen és bérmentve.

ezet!

ÁLY
ezete

rral szemben.
zóság elismerő bi-
gy a temetkezéshez

emű
koporsók.

erseny beartása

ben, mint vidé-

lirással — vagy

a szomorodott

sztelettel:

MIHÁLY.

atin

tők

70—

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Égész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „
Egyes szám 4 kr.
Alap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
Telegráf K. Lajos könyvkereskedésében,
és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatti.)

Az iskolaiév után.

— Mire jó a kéthónapos szünet? —

Az ember, még ha gyermekcipőben jár is, nem éppen ellenlábas a medvének; nem az az életcélja, hogy az egész nyarat átaludja, mivel a medve a kemény hideget szokta mély álomba merülve szerencsésen elmúlni hagyni. És mégis, a szülők óriás többsége úgy okoskodik, a hogyan okoskodni bizony mondom, nem okosság: gyermeküknek tíz hónapon keresztül serényen dolgozott szellemi gépezetét hirtelen meg hagyja állni, hogy abban a helyzetben megrozdásodjék, hasznavehetetlen legyen; a születe úgy okoskodik: eleget munkálkodott és aggódott a gyermek, úgy a vizsgálatok felé eleget éjszakázott is könyvei mellett — hajrá! Kezdődjék számára új élet, arany szabadság: ha leány, töltsé napjait délelőltől a . . . jó meleg konyhában, délután meg barátjával ozsonnák, társasjátékokban, fiatal emberekkel (vagy kamaszokkal) kirándulásokon, ugynevezett tánczosztorukon vegyen részt; a fiugyermek, főleg a serdülő: csatangolhat egész nap kényeszerint, uszszék naponta legalább kétszer, szivjon akármiféle szivart (inkább, sem hogy titokban cigarettázzék), olvasson újságot, mert hiszen a mindennapi vasuti szerencsétlenségeket, öngyilkosokat, no meg bizonyos hirdetésekkel éppen az ő zsenge kora számára nyomtatnak ki — és így tovább. Szóval: kegyetlenül ostoba következetességgel ismétlődik a francia közmondás igazsága: a végletek egymást érik.

Pedig feltéve, hogy a »tanuló« ezt a szép nevet teljesen kiérdemelte: micso-da cimen vonjuk el a fejlődő szervezete leendő embert két álló hónapon keresztül a szellemi fejlődéstől? micso-da jö-günk van arra, hogy a »tánczosztoruk« korán hervasztó izgalmait, az éretlen udvarlás, a kimerítő sokat uszás, lebzselés teljesen elfelejtse két hónap alatt azt, a mit a tanuló egy egész tanéven át tanult. Az ember ha egyik fajta szellemi működésben elfáradt: pihenőül másik fajta fog; mi tanárok, ha iskolai kötelességünknek megfelelően s a magunk szaktudományának színvonalán tartó olvasmányból épen eleget szedtünk magunkba: jórészt irodalmi, művészeti tevékenységet fejtünk ki; a nyári szünet alatt egy-egy könyvünk, egy csomó cik-künk születik meg. »A férfiak a p-ja: a gyermekek«, mondja egy szelle-mes nevelési tantétel; azaz: a gyermek lényéből, szokásaiból származik a meglelt ember természete, időtlőltése; — szokta-suk tehát a gyermekeket is, a serdülő ifjút is ahoz, hogy ne fejtsen ki tulerőltető munkát a tanévben és ne henyéljen a nyári szünet alatt, hanem szellemi mun-kásságának, jövő műveltsége feltételének egy részét a vakációban fejtsé ki; nyel-veket, zenét, de testgyakorlatot is, kü-lönösen a szünet idején miveljen s ezek-ben lassabb haladást fejtsen majd ki ősz-től tavaszig, nehogy e mellékesen tar-tott tanulmányok megakaszszák őt az iskolai kötelességek teljesítésében.

Ennek kiegészítésül még hadd mond-jam el azt, hogy a tulságos szabadjára eresztés a gyermeket követelővé, urhat-nám-jelleművé teszi; a szünet alatt a szülői nevelői-hatalomnak, nevelő-érte-lemnek nem szabad szünetelnie. Nem azt mondjuk ezzel, hogy a szülék tehát mentől szigorúbbak legyenek; a gyerme-két örökös rettegésben tartó, zsarnokos-kodó szülő fegyházba való, — még pe-dig nem börtönörnek, hanem — rabnak. A szünet, a testi és szellemi üdülés

törvényiszabla időszaka arra is való, hogy a műveltségnek azt az oldalát is meg-adja, a melyre az iskola, természeténél fogva, kevésbé van hivatva: a szív mű-velt voltát, ennek főszekőze az olvas-mány, de nem a rideg életet a maga un-dorító méltóságában tükröző hírlapok olvasása, hanem a külön, a serdülőök számára megteremtett, gazdag és mond-halom: a magyarban is már gyönyörű, ifjúsági irodalom élvezése.

Nos erre való a vakáció. A ki e szerint a recepte szerint tölté szünetét: nem fog tanévi túlterhelésről és nyári unalomról szólni, nem fog nyári élvezeteitől csömört kapni; hanem kellemes serdülő kort él át, a melynek mosolygó emléke kíséri majd egész életén keresztül!

Egy tanár.

BELFÖLD.

A b. ujfalu kerületben aug. hó 10-n lesz a képviselőválasztás. A krpt Szunyogh Szabolcsot kiáltotta ki jelöltül, míg a függetlenségi és 48-as párt holnap tartja meg a b. ujfalu városháza nagy termében képviselő-jelölő értekezletet s jelöltje valószínűleg Pappszász Károly földbirtokos lesz. A függetlenségi és 48-as párt oly erős e kerületben, hogy a kormánypart minden erőlködése hinvak fog bizonyulni, s Szunyogh Szabolcsot még nagyobb kudarc fogja érni, mint a minő a h-pályii kerületben érte!

Wekerle kitüntetésé. Ő felsége július 25-én kelt legfelsőbb elhatározásával Dr. Wekerle Sándor magyar kir. pénzügyminiszternek a valuta-reformok körüli érdemeiért az első oszt. vaskorona rendet díjmentesen adományozta. Steinbach osztrák pénzügyminiszter szintén kitüntetésben részesült.

Magyar váltópénz forgalma. A m. kir. állami számvevőszék kimutatása szerint a múlt hó végén torgalomban volt 12,767,661 frt értékű magyar veretű váltópénz. És pedig: ezüst 20 krajczáros 28,974,718 drb, 10 kros 53,050,564 darab, 4 kros 3,099,298, 1 krajczáros 153 millió 168,991 drb és fél kros 2,400,000 darab. A folyó év 2-ik negyedében csakis 29,972 drb. egy kros vertek. A körmoézi pénz-vevő hivatal készlete június 30-án 5,376,000 drb egy krajczárosból állott.

A székely hős emléke. Gábor Áron a székely hős sremlékének teleplezése, a vég-legen megállapított program szerint e hó 31-én, délután 3 órakor lesz Seps-Szent-Györgyön. Az emlékszóbor beszentelését Bálint László bereczki főesperes plebános fogja végezni. A teleplezési ünnep programja a következő: 1. Szózat. Énekli a sepsiszentgyörgyi dalegylet. 2. Emlébeszéd. Tartja dr. Damokos Ödön. 3. Egyházi beszentelés. Végzi Bálint László fő-esperes. 4. Ünnepi dal. Énekli a sepsiszentgyörgyi dalegylet.

KÜLFÖLD.

Az új angol parlament tagjai között van 31 bankár, 164 ügyvéd, 13 sörgyáros, 2 építész, 15 közbányatulajdonos, 8 diploma-ta, 9 mérnök, 6 ügynök, 10 kisebb földbir-tokos és földműves, 83 földbirtokos, 10 vasko-hótulajdonos, 15 iparegyesületi hivatalnok, 57 gyáros, 10 orvos, 55 kereskedő, 1 volt pap, 35 laptulajdonos és hírlapíró, 35-en, kik pairek fiaí vagy testvérei, 18 tókepénzes, 19 hajógyá-ros és hajó építő, 4 tőzsedélgynök, 9 egyetemi tanár, 20 kapitány, 4 ezredes, 3 tábornok, 8 alezredes, 10 hadnagy, 1 altábornagy, 4 őrnagy 2 tengerészeti parancsnok, 1 ellentengernagy, 13 más különböző foglalkozású. Érdekesen bizonyítja ez a statisztika, mennyivel változo-sabbak és arányosabbak az egyes hivatások, mint például mi nálunk.

Lázongó szerbek. A kormányhoz ér-kezett jelentések szerint Kosszovo kerületben a melisszorok lázadásban törtek ki és körülfogták Djakva várost. A lázadóknak 15,000 puskájuk van. Edhem pasa nagy katonai erővel vonult ki ellenük. A Szkutari felé vezető utakat el-zárták, hogy az albániai miriditákat visszatart-sák. A lázadás a Krasznics- és Gasa-törzsek közt uralkodó viszály következtében támadt.

A remegő Páris. Párisban a dina-mitmerényletektől való rettegés újra felütötte fejét. Dresch és Gavrelle rendőrbiztosoknak, meg Deibier hóhérnak felmondták a lakást és másutt sem kapnak szállást.

A férfi s nőnem társadalmi egyenjogúsága.

III.

(K. I.) Ma napság már az ipartörvény szer-főlött megkönnyíti az ipari vállalkozást akár férfiak, akár nők részére. Nem így volt ez a czéhrendszer idejében. Akkor a szegény sorsu leánykát a mesterek felfogadták ugyan mű-velőkbe dolgozni, meg is tanulták az iparágat sokszor különül, mint bármely férfiség, de az ily kiképzett nőnek alig volt egy forint heti bére s ha szülei vagy rokonai nem voltak, hogyan tarthatták föl magukat? Isten a meg-mondhatója. Valóságos rabzolgáivá váltak a mestereknek, mert azok a nőknek csak annyi munkabért fizettek, a mennyi nekik tetszett, ily bizonytalan fizetés mellett kényszerültek hon maradni s személyes ismerőseiktől saját felelősségükre munkát vállalva dolgozni. De csak aztán lett hadd el hadd! A mesterek az otthon dolgozó nőknél figyelemmel kísértették minden léptökét annyira, hogy nincs a világon oly titkos rendőr, ki képes legyen oly ügyes felfedezéseket tenni a női magán munkások el-lén, mint a mesterinasok.

Ha valamelyik ily nő czellájából az ut-czára ki talált lépni, a figyelők utána sétáltak, lépteit kísérték, hova és merre tart s mit csinál? Ha kész munkát találtak nála, lefoglalták s azon kívül megbüntették csak azért, hogy tisztességes uton merészelt kényerét keresni. Ily czéhrendszerű basáskodás következtében kényszerült a nő visszamenni régi mesteréhez s neki dolgozni a csekély heti bérért s ha pe-dig ez nem tetszett, kénytelen volt a bün ölebe dojni magát.

Ez a régi czéhrendszer szerencsétlen ki-növése volt, az államnak pedig gyalázata azért, hogy ily rendszert saját kebelén megtűrt.

Hala az égneek, az ipar efféle akadályai már elenyésztek. Most a nők is tanulhatnak bármely iparágat s mint képzett mesterek ma-guk is folytathatják. Tudományos téren is ha-ladhatnak, hivatalt is vállalhatnak, ha ugyan szerencsések lehetnek mosolygó ajkukért s ra-gyogó szemekikért megnyerni.

Egyebiránt a nők rég emancipáltak ma-gukat. Ők élet és halál urai. Ők parancsolnak a világnak. Ők rendezik az országokat. Ők kor-mányozzák az országgyűléseket, mert ők uralko-dnak ferjeik fölött, ők a pénzkezelők stb.

Egy angol következő adomat beszélté ba-rátjának:

»Barátom egy L. grófságbeli angol, ki gazdag leányt vett nőül, a menyegző után mind-járt észrevette, hogy neje igen uralkodni vágyó természetű s úgy ő fölötté, mint az egész ház fölött parancsnokoskodni van szándéka. Ennek következtében elhatározta, hogy elválik tőle s elment az ipához, kijelentette neki, hogy torkig van neje örökös parancsolásával s szívesen visszaad minden fillért vagyonából, csak leányát vegye vissza. Az öreg ur igen meg volt le-pelve s csodálkozását fejezte ki a fölött, hogy veje ura jobbat akar, mint valamennyi házas ember, mert azt, a mi felett panaszkodik, min-den ember túri s tiszteli, különben inkább meg-sem kellett volna nőszülnie. A fiatal házas két-egbe vonta az alábbi állítás valódiságát s úgy vélekedett, hogy egyetlen ép s egészséges eszű ember sem tűrheti azt, hogy neje uralkodjék felette.

— Édes fiam — mondá az öreg — nem jól ismered a világot, ha még azt sem tudod, hogy minden nő uralja ferjét, habár nem is mind ugyanazon a módon. Egyebiránt hogy vi-táknak véget vessek, a mondottakat követ-kező próbára teszem, ha hajlandó vagy bele-egyezni s megtenni. Négy lovam áll az istáló-ban, fogd be egy szekérbe, melyre én egy ko-sárban száz tojást teszek. Eredj azzal a gróf-ságon keresztül s kérdezősködjél állításom va-lóságára vagy valótlanságára felől minden házban. Hol a férfi az ur, hagyj egy lovat, hol a nő parancsol, egy tojást. Ha azután úgy találod, hogy a száz tojás hamarabb elfogy, mint a négy

ló, akkor hiszem, hogy házi keresztedet nem fogod oly rettenetes nehéznek találni, hanem szépen haza mégy s nőd a többieknel egy csep-pet sem lesz reád nézve rosszabb. Ellenkező esetben visszaveszem leányomat s hozományát neked adom.

Ezen ajánlat sokkal előnyösebbnek tűnt fel, mintsem visszautasította volna. Haladéktal-nul utra kelt, hogy mint hitte, a lovaktól s ne-jétől mielőbb megszabadulhasson. Az első ház-nál, hol szekérével megállott, hallotta, hogy az asszony férjére kiáltott: menjen ki és nézze meg, mi baj van odakint. Itt egy tojást ha-gyott a nélkül, hogy tudakozódott volna. A leg-közelebbinél hasonlóan történt s hogy rövidek legyünk, így járt minden háznál úgy, hogy a tojások már majdnem elfogytak. Így ért el egy előkelő és befolyásos ur nyári lakához. Be-kopogtatott, kérdezősködött a »házi ur« után és a cseledektől megtudta, hogy az még föl nem kelt, de a házi asszonynyal már beszél-het. Ez igen szívesen fogadta őt s kijelenté, hogyha fontos ügyben jár, fel fogja kelteni fér-jét, ámbár nem szívesen teszi.

— Nekem csupán egy kérdésem volna, felelt — melyre nagysád éppen oly jól adhat feleletet, mint ferje. Bizonyára kérdésemet na-gyon udvaritlannak fogja találni, mivel idegen vagyok, de egy nagy fogadásról van szó s őszintesége hasznára fog válni. Én egyszerűen azt akarom megtudni, hogy nagysád uralja-e férjét, vagy ő nagysádat?

— Valóban — válaszolá az urnó — ez a kérdés igen különös. De én azt hiszem, hogy nincs okom szegyenkedni a felett, ha kötelessé-gemet teljesítem s így tartózkodás nélkül ki-mondom: büszke vagyok rá, hogy ferjem aka-ratának mindenben engedelmekedem. Ha azon-ban állításomnak hitelt nem adna, kérdeje meg őt magát, mert éppen itt jőn.

A ferj igazolta állítását engedelmes fele-segcskéjének és a mi reménykedni kezdő fia-tal házas emberünk felkérte őt, hogy lovai közül válassza ki azt, a melyik neki leginkább tetszik.

A férjnek legjobban megtetszett egy fe-kete mén; neje azonban úgy vélekedett, hogy ő határozottan a szürkét választaná, mely igen alkalmas női nyeres lónak. Ferje tisztán ki-magyarazta a feketének kézzel fogható előnyeit, a nő azonban nézeti mellett maradt.

— Mit! — pattogott végre — te nem akard azt választani? És én azt mondom, hogy azt kell választanod, mert én azt állítom, hogy a szürke a jobb ló!

— No, jó kedvesem — mondja a be-folyásos házi ur — ha úgy kívánod, hát. . .

— A ló helyett egy tojást kell elfogadnia, vágott szavába a csalatkozott fiatal házas em-ber, míg én visszaviszem mind a négy lovat és meg fogom kísérteni feleségemmel a jó egyez-séget úgy, a mint lehet.

Határidő-naptár.

Július 30. Dalestély a nagyerdei vígadóban.
Július 31. Az iparos ifjúság önképző együletének közgyűlése.
Aug. 1. A zónaidő behozatala a közigazgatásban.
Aug. 2. Emlékkünnepély a honvéd-temetőben.
Aug. 6. Hangverseny a debreczeni színházi nyugdíjintézet javára.
Aug. 6. Dohánygyári munkások táncvigalma a nagyerdön.
Aug. 15. Az építő iparosok faáru beszerzési szövetkezetének alakuló közgyűlése.
Aug. 23. Egyházkerületi közgyűlés kezdete.

Ujdonságok.

* **Földes** községben a tagosítási ügy-beni tárgyalás e hó 28-án mintegy 800-főnyi birtokos jelenlétében a legnagyobb rendben, csendben tartott meg. A földesi nép józan, higgadt viseletével ecclatánsul czafolta meg a felőle még a fővárosi sajtóban is terjesztett ana híreket, mintha zavargástól kellene tartani s rendkívüli hatalmi eszközökre lenne szük-ség. S ez a higgadt magatartás annál nagyobb elösmérest érdemel, mert tény, hogy rendki-vül nagy az ellenszév, mondhatni elkeseredés a tagosítás ellen, a mennyiben azt ezen kizá-rólag nemesekből álló kuriális község több

mint másfélezer birtokosa közül csak is Csapó István birtokos kérelmezte, a mennyiben a másik kérelmezőnek Farkas Albertnek beavatkozási jogosultságát legalább is igen ketessé teszi az a körülmény, — a melynek alapján az meg is támadtatott, hogy t. i. nevezettnek földesen a telekkönyvek szerint semmi birtoka nincs. A törvényeseket Bay Gábor bíró képviselte, kinek tapintatos, és szakavatott eljárása általános s megérdemelt előismeréssel találkozott, és sokban járult a tárgyalás sima lefolyásához. A tagosítást kérő Farkas Albertet és Csapó Istvánt Dr. Kola János helyett Dr. Nagy Lajos, a távollévőket Kovács Gábor, a tagosítást nem kívánó mintegy 1500 közbirtokost pedig Szina Gyula ügyvéd, orsz. gyűl. képviselő képviselte, ki gyakori élénk tetszés nyilatkozatokkal kísért felszólalásaiban azt igyekezett kimutatni, hogy ezen negyedszázad óta érintetlenül fekvő ügy fonala az eddigi peres eljárás alapján többé kézbe nem vehető, nem pedig azért, mert ama régi perből ma már csak egyes bírói határozatok s ezek némelyike nem is eredetiben van meg, míg maga a pertest elveszett, s ennél fogva ennek hiányában nem tudható, hogy vajon az 1860-as években, — a mikor ezen a tagosítással kapcsolatosan volt legelő arányosítás tényleg és pedig közmegegyezéssel behozott, maga a tagosítás vajon minő okból, nevezetesen nem-e valamely az ítéletet közakarattal félretevő megegyezés okából hagyott abba? A földesiek különben a tagosítástól nem csak azért idegenkednek, mert egész dűlőkre menő határak van, a mely nedvesebb években, éveken át használhatlan, és így az a kis, vagy inkább középgazda, a ki most szét szort egész birtokával oda esnek: teljesen megromlanék, hanem azért is, mert a rányaltanul nagy azon kis birtokok száma, a melyek az 5 holdon alul vannak, temérdek esetben csak 1—2 holdat tesznek, melyek tehát fordulókra darabolva, ugy szólnak hasznavehetelenebbé válnak, még jobban elapróztatnak, a g b a n! kiadva pedig, a jószágjárás alól kivonva, mihamar elsóványodnak, elértéktelenednek.

* Báránd — pap nélkül. Kassai Béla helyettes lelkész eltávozott Bárándról s jelenleg Bárándon nincsen pap — ez a bárándi ügy legújabb fordulata. Kassai Belának tühretlen volt már Bárándon a helyzete, mert lépten-nyomon találkozott a nép ellenszenvével, a mit tapintatatlanságai által kellett föl magaránt. Az olyan nyilatkozatok, a minőket Kassai tett, hogy előbb pap lesz még az ő nagybátyjából, Széll Kálmán esperesből (kinek kifelé áll a szekere rudja Nagy-Szalontáról) Bárándon, mint Szabó Józsefből: egyáltalában nem voltak alkalmasak arra, hogy a bárándi nép szeretetét megnyerje. Az ellenszenv oly nagy volt iránta, hogy hiába hívott össze presbyteri gyűlést, néha egy presbyter se jelent meg a gyűlésen, — sőt az utóbbi időben már kosztot se tudott Bárándon kappni s egyáltalában ve a hivatalos, mint a magán-életben kerültek vele az érintkezést. Nem csoda tehát, ha megunt a dicsőséget s úgy ott hagyta a bárándiakat, mint Szent Pál az oláhokat. Nem vett bucsut a kapuféltől se. Midőn felült a kocsi, melyen eltávozott, a harangozó utána kiáltott: »Isten áldja meg tiszteletes ur! — Erre Kassai így szólott vissza: — Isten áldja meg, Lajos! — Ennyiből állott az összes bucsuzás. A bárándi egyház irományait leltár

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A JÓ ÖREG MIKOLAI.

Rajz a lengyel társadalmi életből.
Írta: **Sienkiewicz Henrik**
(Folytatás.)

— Mi kell Mikolai? kérdé a papa.
— Nos, az a... hogy is hívják csak... azt akarom kérdezni, igaz-e, hogy a kisasszonyunk férjhez megy, azaz...
— Nos, igaz. És aztán?
— Lehetséges, hogy a kisasszonyunk azt a... pióczást szeresse.
— Melyik pióczást? Megbolondultál Mikolai? — De te is mindenbe belevered az orrod!
— Hát nem a mi kisasszonyunk, nem az őrnagy ur leánya? Az őrnagy ur sohasem adta volna beleegyezését. Hát a mi kisasszonyunk nem érdemel egy igazi földes urat? Bocsánatot kérek, mi is az ilyen doktor? A kisasszonyunkat még az emberek is kinevessék?
— A doktor okos ember.
— Okos, igen okos. Mintha még sohasem láttam volna doktort? Ott sétáltak a táborban, a törzskarnál is megfordultak és aztán? Mikor verekedésre került a dolog, nyoma sem volt egyiknek sem. — Ha az ember egészséges, hozzá sem nyulnak, csak ha már fél holt, — akkor állnak elő lancettjeikkel és mindenféle késekkel. Nem nagy mesterség ám clyat megvágni, aki már az újat sem tudja mozgatni. Tessék olyannal megpróbálni, a ki karabélyt tartja a kezében. Ho! ho! Borzasztó bölcsesség az emberek csontajában vágni! Ez semmitsem ér! Az őrnagy ur sirjából is felkelne, ha tudná a dolgot Miféle katona az ilyen doktor? A földes ur már egészen más! Ez lehetetlen! A kisasszony nem megy hozzá!

szerint az udvari lelkész vette át, — Dávidházy esperes pedig, a helyett, hogy Szabó Józsefet, a törvényesen megválasztott bárándi lelkészt egyszerűen Bárándra rendelte volna, egyik bárándi tanítóra bízta a templomi szolgálat elátását. Így maradt Báránd lelkész nélkül, lelkészi gondozás nélkül, noha van lelkész, kit tárt karokkal fogadnának, de hát Dávidházy urnak úgy tetszett, hogy megvexálja a bárándi népet azért, mert a püspök-választásnál nem az ő jelöltjére, hanem főtiszt. Kiss Áron püspök urra adta szavazatát!

* A kolera ellen a városi tanács tudvalevőleg előzetes óvó rendszabályokat bocsátott ki, melyeknek szigorú betartása érdekében áll a város minden lakójának. Hogy az óvó rendszabályok ne birjanak az írott malaszt jellegűvé, a rendőrség megkezdte az udvarok vizsgálatát s a hol piszkot és rondaságot — tehát kolera-fészkeket — talál, illő bírsággal sújtja a háztulajdonost. Figyelmeztetik a rendőrséget, hogy a járdák locsoltatására is nagyobb gondot fordítson, a mi egyszerű közegészségi szempontból is nagyon kívánatos. Sok házi gazda azon hitben él, hogy miután, az ártézi kut mindedeig nem sikerült, nem található víz Debreczenben, megfélekednek tehát arról, hogy a járdákat locsoltassák. Az elmúlt napokban, midőn gyakori esőzés járt, nem is volt a járdák locsoltatására nagy szükség, de most, midőn a kánikulla napjai ismét visszatértek, nem szabad megengedni e kényelmes mulasztást!

* Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalomtól áthatva tudatjuk a felejtethetlen szeretett jó nőnek, anyának, gyermekünknek, testvérünknek és sógornőnknek néhai **Koszorú Kálmán** szül. **Soós Zsuzsanna** asszonyának, folyó hó 28-án reggel 1/4 órákor, életének 21-dik évében, boldog házasságának 12-dik havában hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Felejtethetlen halottunk hűlt tetemei folyó hó 30-án szombaton délután 5 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagy-Mester-utca 1242-dik számú háztól, az ev. ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után a hatvannégyezer sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végítészletre a megboldogult rokonait, ösmerőseit és a résztvevő közönséget bánozó szívvel meghívjuk. Debreczen, 1892. év július hó 28-án. Az elhunytnak bánatos férje: **Koszorú Kálmán**, gyermeke: **Koszorú Béla**, szülei: **Soós József** és neje **Petri Zsuzsanna**, **Koszorú Lajos** és neje **Kiss Julianna**, testvérei: **Eszter**, férje **Kardos Ferenc** és gyermekeivel; **József**, neje **Gálhoffer Erzsébet** és gyermekeivel; **Klára**, férje **Christó Gerály** és gyermekeivel; **Mária**, férje **Rajczy György** és gyermekeivel; **Erzsébet**, férje **Seres Gyula** és gyermekeivel; és sógora **Koszorú Ferenc**.

* A debreczeni színház igazgató-sága — mint a fővárosi lapokból olvassuk — Réti Laura helyett, ki a társulattól megvált, augusztus és szeptember hónapokra **V. Margó Czéliát** szerződtette. Hát a téli szezon alatt ki lesz a primadonna?

* Felhívás. A budapesti országos dal-ünnepély programja végleg megállapított. Az országos dalszövetség elnökségétől kapott körlevélben a jelentkezők határideje e hó végéig lejárt, tisztelettel felkérjük a nagyérdemű pártoló közönséget, hogy az országos dal-ünnepélyen való részvételüket folyó hó 31. déli 12 óráig bejelenteni annyiul inkább sziveskedjenek, mert ezen határidőn túl bejelentéseket nem fogadjunk. Kissé magasba tört!

Mikolai szerencsétlenségére a doktor magába törése teljesen sikerült! Fél év mulva meg volt a lakadalom és kisasszonyunk, az őrnagy leánya, elhagyott bennünket. Újára a rokonok és háziak, de különösen az öreg Mikolai könnyei és áldásai kísérték. Maryniára nem haragudott, nagyon is szerette, de a doktornak nem tudott megbocsátani. — Melleseleg megjegyzem, hogy Maryni néni keze **Stanislaus** orvos oldalánál igen jól érezte magát. Egy év mulva pompás kis fia született, aztán kislánya és így tovább, a mint isten rendelte. Mikolai úgy szerette a gyermekeket, mintha az övéi lennének, hordozta, ringatta, nyalta falta őket. De azért némi keserűség még mindig maradt a szívében. Valamelyik karácsony szent estélynél együtt ülünk, midőn kívülről kocsiörögés hallik. Ünnepre mindig sok vendéget vártunk, apám így szólott tehát:
— Nézz csak ki Mikolai, ki érkezett?
Mikolai kiment és csakhamar örömtől ragyogó arccal tért vissza.
— A kisasszony van itt! — kiáltott már távolból.

— Ki az? kérdé a papa, habár nem tudta, hogy kit gondol.
— A kisasszony!
— Melyik kisasszony?
— A mi kisasszonyunk, — válaszolt az öreg. Most belépett a kisasszonyunk, de három gyermek kíséretében. Szép kisasszony! Az öreg azonban szándékosan nem akarta másképp nevezni. Végre a doktor iránti ellenszenv is megszűnt. Hania, az öreg Mikolai unokája, hagyományosan súlyosan megbetegedett. Reám nézve is kínos napok voltak, mer Hania kortársam, egyetlen játszótársam volt és úgy szerettem, mintha testvérem lett volna. A doktor három napig ki sem ment szobájából. (Vége köv.)

téseket el nem fogadhatunk. Jelentkezni lehet **Márk Endre** ügyvéd ur irodájában, továbbá **Péter Gábor** és **Krasznay Ferenc** uraknál a városban; a daleylettel jövő pártoló tagok díjtalan elszállásolásban, továbbá a vasutón metáni árkezdeményben részesülhetnek. — Debreczen, 1892. évi július hó 29-én. — **A z e l n ö k s é g.**

* Csodarabbi. Egy vasuti kocsiában történt. Valamelyik állomáson felszáll egy »bocher« és úgy mutatja be magát, mint az X-i csodarabbi tanítványa.

— Nevelés! jegyzi me erre egyik utas, hát tudnak azok a rabbik valami csodát művelni?
— Hogyne!
— No mondjon el csak egyet is.
— Kérem szépen, mondhatok, felelt rá a bocher.
— Halljuk!

— Hát kérem a multkor szombaton bementem a rabbival egy házba, a hol egy zsidó szalonát evett. A rabbi elszőnyöködvé ezen fölkiáltott nagy haragjában:
— Te gőj, te istentelen. Hogy dűljön rád ez a ház!
Erre én figyelmeztettem a rabbit!

— Rebbe leben, hiszen ha ez a ház összedül, akkor maga alá temet minket is. Gondolj meg!
— Igazad van! felelt a rabbi. Jól van hát!
— Ne dűljön össze ez a ház!
És képzeld, kérem, csakugyan — nem dült össze a ház.

* A ág. hitv. evang. egyház vasárnapi istentiszteletén egyházi beszédet **Materny Imre** ev. papjelölt tart.

* A debreczeni iparos ifjuság önkézz egylete folyó 1892 évi július hó 31-ik napján Vasárnap délután 3 órákor saját egyleti helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

* Praktikus levelezőlap. Nehány bécsi papirkereskedésben új divatu, nygynevezett utazási levelezőlapok kaphatók, melyekre a szöveg már rá van nyomva, a változtatásra szolgáló helyek pedig ki vannak pontozva. Ennek a levelezőlapnak nagy hasznát vehetik az utazók — különösen, ha az otthon maradtak megelégszenek vele, — kiknek sem helyük, sem idejük nincs hosszabb írka-írkára. Egy ilyen levelezőlap szövege körül belül ilyen forma:

Kedves...!
Csak hirtelen és néhány sort írhatok...
Hála istennek egészséges vagyok és remélem, hogy...
Az idő... Irj minél hamarabb. Én most nagyon sietek. Mindnyájukatok...
* Van-e övőszere a kolera ellen?

Wirchow, a híres német professor írja: »Az én praksisomban még soha sem fordult elő, hogy valaki, aki naponként a járvány ideje alatt 40 centigramm kén-savas kint szódában vagy rumban (egyszerre) bevett, kolerába esett volna.«

* Hanke Leó meghalt. Hosszas szenvedés után hunyt el tegnap reggel **Hanke Leó**, Debreczen város nyugalmazott tanácsnoka, kinek neve össze van forrva a magyar protestánsizmus történetének egyik hatalmas epizódjával. Hanke Leó Galiciában született, de 10 éves korában édes anyjával együtt Magyarországra jött s itt nevelkedett föl. Levevén az ügyvédi vizsgát, 1843-tól 1849-ig **Detric Mikló**s tiszántúli királyi táblai bíró és királyi biztos mellett mint titkár működött. A szabadságharcban tevékeny részt vett s Bem táborában a századosi rangot nyerte el. A szabadságharc után **Revczky Menyhért** bihari megyefőnök mellett talált alkalmazást előbb mint kiadó, később mint megyebiztos. Ilyen minőségben találta őt 1860. jan. 11-én a Debreczenben tartott u. n.: pátenz gyűlés. A császári pátenz ellen, mely a protestáns autonómiát felfüggesztette, tiltakozó gyűlés tartott a debreczeni kis templomban. E gyűlés feloszlásával **Revczky Menyhért Hanke Leót** bízta meg. Hanke meg is jelent a templomban s kinyilatkoztatta, hogy ő felsége a császár és király nevében a gyűlést feloszlatta. — Erre felállott **Balogh Péter** superintendens, kibe gróf **Degenfeld Imre** és **Tisza Kálmán** öntöttek lelket (utóbbinak ekkor kezdődött a nyilvános szereplése s egyszerre nagy népszerűséget ért el), s azt válaszolta, hogy ő felsége az Isten nevében a gyűlést meg fogja tartani, — az orgonán pedig megzendült a hatalmas ének: »Tebenned biztunk eleitől fogva. A gyűlést megtartották a nélkül, hogy Hanke az erőszak fegyvereihez nyúlt volna. (Veszedelem is lett volna ez, mert másnap már lángban állott volna az ország!) E történeti szereplés tette Hanke nevét emlékeztessé, de mert nem élt vissza a kezébe adott hatalommal — nem tette gyűlöltté, a mit az is bizonyít, hogy 1862-től 1867-ig Debreczen város főkapitánya volt, később pedig városi tanácsnokká választották. Az utóbbi években elhunytan élt Debreczenben s a nyilvánosság előtt ritkán szerepelt. Az újabb nemzedék már alig ismerte őt s csak a történetből tudta a nevét. — A haláláról kiadott családi gyászjelentés következőleg hangzik: Öv. **Hanke Leoné** szül. kis-zántói **Dobozy Emilia** maga és gyermekei: **Hanke Kálmán** cs. kir. huszárszázados; **Hanke Emil** és neje **Kosztinek Karolina**, gyermekeik: **József**, **Emma**, **Zoltán** és **Tibor**; **Hanke Lajos** és neje **Ambrus Margit**; **Hanke Ádám** és neje **Zacharias Erzsébet**; ifj. **Hanke Leo** és neje **Nánassy Róza** és gyermekeik **Melinda** — ugyszintén a számos rokonság nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó férj,

a drága jó apa, nagyapa, após és rokonnak idős **Hanke Leo** hites ügyvéd 1848/49-iki hovátszádos, Debreczen sz. kir. város volt főkapitánya, nyugalmazott tanácsnoka, a debreczeni róm. kath. egyházközségi bizottmány és iskolaszék világi elnöke, — a »Theresianum« r. kath. árvatartó intézet és szegény ápoló főgondnokának, 73 éves korában, boldog házaságának 45-ik évében, folyó évi július hó 29-én reggeli 1/6 órákor hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogultnak hűlt tetemei folyó hó 31-én délután 4 órákor fognak kadas-utczai 1855. sorszámu házunktól a római kath. szentegyház szertartása szerint, a szent-anna-utczai r. kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tételre. Az eng-sztlő szent mise áldozat folyó évi augusztus hó 1-én d. e. 9 órákor fog az egék urának bemutatni. Debreczen, 1892. Július hó 29. Csendes legyen síriálmá, legyen áldott emlékezte!

* A zónaidő aug. hó 1-től kezdve a helyi vasut közlekedésében is behozatik. — A zónaidő és a jelenlegi idő közt tudvalevőleg 26 percnyi különbség van, hétfőtől kezdve tehát 26 percet későbbben indulnak a helyi vasut vonatai. de viszont 26 percet tovább közlekednek, — így a nagy erdőn estéknél c-aknem egy félórával tovább lehet időzni.

* E. M. K. E. Berkes Pál egykei bíró — nem tudni mi célra — 10 frtot küldött be a helybeli kir. ügyészséghez. Ezen összeget Dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész átküldte **Bészler Károlyhoz** az E. M. K. E. debreczeni fiókjának pénztárnokához, a ki e helyen is nyugtázza ezen összeg átvételét.

* Kik lehetnek ezután pénzügyi tisztségviselők? Ezt határozza meg **Wekerle** pénzügyminiszter egy közelebb kiadott rendeletében, a melyben kimondja, hogy a pénzügyi szolgálatba ezután oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik orvosi bizonyítványt nyul igazolják azt, hogy ép, egészséges emberek. A szolgálat érdekei — úgy mond a miniszter — megkivánják, hogy a pénzügyi tisztségviselők oly egészségi állapottal birjanak, mely a pénzügyi szolgálattal egybekötött kötelességek teljesítésére képesekké teszi. A vonatkozó miniszteri rendeletet itt közöljük: »Körrendelet valamennyi pénzügyi hatósághoz. — Minthogy a szolgálai érdekei okvetlenül megkivánják azt, hogy azok az egyének, kik a pénzügyi szolgálatba ujonnan belépnek, a törvény által megállapított alaki képzettség mellett oly egészségi állapottal is birjanak, a mely őket a szolgálati egybekötött kötelességek teljesítésére teljesen képesekké teszi: rendelem, hogy a pénzügyi hatóságok a pénzügyi szolgálat körében eszentul megüresedő állások betöltése végett közléteendő pályázati hirdetményekbe vegyék fel azt is, hogy mindazok az egyének, a kik pénzügyi szolgálatban állanak és abba belépni óhajtanak, az 1883. I. törvénycikkben megállapított alaki képzettségen és a szolgálati szabályok első fejezetének 1—35. §-ánál körül írt feltételeken kívül pályázati kérvényeikhez csatolják és közhatalosi orvos által kiállított bizonyítványval egészségi állapotukat is igazolják. A már pénzügyi szolgálatban álló és akár áthelyezést, akár kinevezést kérő tisztségviselőkre, altisztekre vagy szolgákra vonatkozólag pedig szigorú kötelességem teszem a pénzügyi hatóságok és hivatalból főnökeinek, hogy a hivatalból kiállítandó szolgálai és minősítési táblázatok kitöltése alkalmából a szolgálai táblázatok észrevételi rovatában minden egyes esetben pályázó egészségi állapotát felelt is nyilatkozzanak. 1892. jul. 12. **Wekerle.**«

* Seta-hangverseny. A 39-ik gyalogezred zenekara **Czapek Péter** vezetése alatt seta-hangversenyt rendez holnap d. u. 6 órákor a »Margit« fürdő disztermében. A hangverseny műsora a következő: »Pique Dame« nyitánya **Suppétól**; »Farsangi bohócok«, **regző**, **Zichertől**; »Alla Stella confidante, romanzó, **Roubanditól**; »Ábrándok« **Mascagni** operájából: »Cavalleria rusticana«, **Czapektól**; »Spanyol tánc« **Toreadore** és **Andalonsé-ből**. **Rubinstól**; »Amor és a tavasz«, **regző**, **Waldenfeltől**; »Vasárnapi négyes«, **Millockertől**; »Egyvelege« **Don Ceasar-ból**, **Döllingertől**; **Rákóczi induló**.

* Halálozás. Mely fájdalommal tudatjuk forrón szeretett kedves fiam, illetve testvérünk és unoka öcsém **Muraközy István** debreczeni születésű magy. kir. erdő-gyakoroknoknak folyó hó 27-én életének 26-ik évében **Visegrádon** hirtelen történt gyászos elhunytát. A kisenvedett hűlt tetemei f. hó 29-én délután 5 órákor fognak az ev. református szertartás szerint a visegrádi temetőben örök nyugalomra tételre. Mely végítészesség tételre az elhunytak rokonait, barátait bánatos szívvel, meghívja: öv. **Muraközy Károly**né, mint édes anyja, **Muraközy Róza**, mint nagynéje. Dr. **Muraközy Károly**, nejevel, **Muraközy László** nejevel, **Muraközy Janka**, férjével, **Muraközy Endre**, mint testvére és a többi rokonok nevében is. **Béke** lengien porai fölött! — (A derék ifju hir szerint párban esett el. Szerk.)

TÖRVÉNSZÉK

Fegyelmi eljárás oláh ügyvédek ellen. **Trutia Oncu Suci** és **Pop oláh** ügyvédek ellen az aradi ügyvédi kamara fegyelmi eljárást indított meg azért, mert az oláh igazgatásokban nekik is tevékeny részük volt. A kamara ügyésze azt a javaslatot hozta, — hogy az igazgató oláh ügyvédekét mozdítsa el a kamara az ügyvédi gyakorlattól.

a, após és rokonnak
tes ügyvéd 1848/49-iki
sz kir. város volt
tanácsnok, a debreczeni
bizottsági bizottság
— a Theresianum-
szegény ápoló
korában, boldog há-
ny. folyó évi július hó
hosszas szenvedés
bunyitát. A megboldo-
zó hó 31-én délután 4
órai 1855. sorszámu
szentegyház szertar-
ma-utcai r. kath. teme-
lyba örök nyugalomra
itt mise-áldozat folyó évi
9 órakor fog az égék
Debreczen, 1892. Julius
szalma, legyen áldott

hó 1-től kezdve a
szentegyház szertar-
ma-utcai r. kath. teme-
lyba örök nyugalomra
itt mise-áldozat folyó évi
9 órakor fog az égék
Debreczen, 1892. Julius
szalma, legyen áldott

ezután pénzügyi
kutatás meg Wekerle
szentegyház szertar-
ma-utcai r. kath. teme-
lyba örök nyugalomra
itt mise-áldozat folyó évi
9 órakor fog az égék
Debreczen, 1892. Julius
szalma, legyen áldott

seny. A 39-ik gyalog-
ezred Peter vezetésével
holnap d. u. 6 óra-
szertar-
ma-utcai r. kath. teme-
lyba örök nyugalomra
itt mise-áldozat folyó évi
9 órakor fog az égék
Debreczen, 1892. Julius
szalma, legyen áldott

szék
oláh ügyvédek
és Pop oláh ügy-
védi kamara fejelemi
mert az oláh izga-
kony részük volt
javaslatot hozta, —
védeket mozgatta el
korlátolt.

Jótékonycélu hangverseny.
A debreczeni színház nyugdíjintézete javára.
Szombaton, 1892. augusztus 6-án,
az **Arany Bika** szálló dísztermében
NAGY

HANGVERSENY

adatik:

Dalnoki Béni ur, magyar kir. operaházi
tag, Kocsis Etel k. a., a szegedi színház
tagja, Friedmann Cornelia k. a., a deb-
reczeni »Dalegylet«, Mándoky Béla ur,
Katonai Imre ur és Rácz Károly nem-
zeti zenekara közreműködésével.

M Ű S O R :

I. RÉSZ:

1. »Nyitány«. Előadja Rácz Károly és zene-
kara.
2. »Sajkázó«. Schubertől, zongora kíséret mel-
lett verény dal. Előadja: a debreczeni »Dalegylet«.
3. »A könnycse«. Dal Robinsteintől, zongorakísé-
ret mellett énekl: Kocsis Etel k. a.
4. »E cum de Perles«. Grand Etude de
Concert par Charles Voss. Zongorán előadja Friedmann
Cornelia k. a.
5. Nagy »magán dal« »A yda« című operából,
énekl: Dalnok Béni ur, a m. kir. operaház tagja.
6. »Költőmenny«. Rudnyánszkytól, szavalja:
Katonai Imre ur.
7. Nagy »magán dal« »Stradella« című
operából (Flotow) énekl: Kocsis Etel k. a.

II. RÉSZ:

1. »Suhog a szél«. Zimay. Előadja: a debre-
czeni »Dalegylet«.
2. Nagy kettős Hunyady László című
operából, zongora kíséret mellett énekl: Kocsis Etel k. a.
és Dalnok Béni ur.
3. »La Source« caprice par T. Blumenthal,
zongorán előadja: Friedmann Cornelia k. a.
4. Nagy »magán dal« Faust operából, énekl:
Dalnok Béni ur.
5. »Költőmenny«. szavalja: Mándoky Béla ur.
6. »Késérgő leány«. Kovács Endrétől,
énekl: Kocsis Etel k. a.
7. »Induló«. Előadja: Rácz Károly és zene-
kara.

Helyek ára: Páholy 4 frt. I. rendű Kör-
szék: 1-6-ik sorig 1 frt 50 kr. II. rendű Kör-
szék: 1 frt. Földszinti bemenet 50 kr.

Felülvezetések szívesen fogadtnak s hirdapl-
lap nyugtáztatnak.

Hangverseny után társas vacsora étlap szerint
a »Bika szálló« külön éttermében.

Kezdeté 8 és fél órakor, vége 10 után.

Jegyek előre válthatók és előjegyezhetők László
Albert könyvkereskedésében.

A »Bika szálló« lángokban.

Debreczen, július 30.

Ma reggel 8 óra tájban vészharangok ré-
mes kongása tudatta a város lakóival, hogy tűz
van. A harangkongás szokatlan erős volt, a mi-
ből arra lehetett következtetni, hogy nagyobb
mértvű tűz ütött ki valahol, még pedig bizo-
nyára a város központjában. A nagy templom
tornyának vészharangjai különös erővel zúgtak,
a tűznek tehát közelben kell lenni.

Es csakugyan így is volt. Pár perc alatt
az a kiáltás jött be a várost: »Ég a Bika-
szálló!« — A rémhír gyorsan szált tova
s lavina módjára növekedett. Mire szerkesztő-
ségünk eljutott, pedig csak egy pár lépésnyire
lakunk a Bika-szállótól, már akkor az
egész szálló lángba borult, már, megfuladt
vendégekről és lezuhant tüzlőtökről szólt a hír.

A Bika-kávéházbeli asztal-társaságok tag-
jait szállta meg különös aggodalom. Ők a ká-
véházat feltek. Mi lesz belőlük, ha kedvencz
szórakozási helyük leég, hol fognak a délutáni
kávé mellett tereferélni? A »szkupstina«-asztal
társaság tagjai, akik a magas politikát űzik a
Bika-szállóban, most az egyszer szörnyen bán-
kódtak a felett, hogy nem tagjai a tüzlőt egy-
letnek. Megmutatnak ők, hogy oly hősiessen ve-
dik tanyájukat, mint egykor Dobó védte Eger
várát!

Hősies elszántságukra azonban nem volt
szükség, mert csakhamar kiderült, hogy nem
az emeletes kávéház, hanem az udvari épület,
a kétemeletes tánczterem tetőzete ég. Nagy kö-
szület az asztal-társaságok szívéből, de ek-
kor meg a hölgyek szívére le a méltó ag-
godalom: hol fogunk tánczolni a télen, ha le-
g a tánczterem?

Ez az aggodalom nem is volt alap nél-
küli. A tánczterem tetőzete óriási maglya gya-
nánt égett. Felhőszerű, szürke füsttábor képző-
dött az égő épület felett s a füsttábor hal-
talmal lángnyelvek nyaldosták át. A tetőnek
pala-főlede csakhamar lepatogott s a sűrű ge-
rendázatot mohón emésztette a tűz. — Milliő
szikra szállott a légtér s az egész környék te-
lítő lett pernyével és hamuval.

Kétemeletes épület égése, mivel kevés
nálnak a kétemeletes ház, Debreczenben a
ritka látványok közé tartozik. Volt is a lát-
ványnak temérdek bűvölője. Alig hangzott el
az első kongatás, már is megtelt minden koru,
rangú és nemű nézőkkel a szállóda előtti tá-
gas tér. A nagy néptömegem keresztül a helyi
vasut vonatát alig tudtak maguknak utat törni.
Hasonló módon ellepte a néptömeg a szűk
nagy-uj-utczát, honnan a tüzet még jobban
lehetett szemlélni, de hát nagyon kényelmetlen
volt ez a mulatság, mert a kivonult katonaság
kordont húzott s a járdára szorította a töme-
get. Összeszűfolva, ember ember háttán állott,

minden szem a tánczterem tetőzetére bámult,
honnan a füst sűrű gomolyokban szállott az
ég felé. A felénkebbek közül egyik-másik már
a földszintes istálló tetőzetét is égni látta s
feltette a tűz vaterjedésétől a nagy-uj-utczát.

A veszély azonban távolról sem volt ilyen
nagy. Szerencsére szélesedni nem volt körsz-
mény, tekintetbe véve még azt is, hogy a
szállóda körül levő épületek cseréppel vannak
fedve, meggátolta a tűz vaterjedését. A lai-
kus szem is első pillanatra belátta, hogy itt
nagyobb tűzvész nem lesz; — áldozatul esik
ugyan a tánczterem tetőzete, de egyéb baj
aligha történik.

A tüzlőtöknak ennek daczára nehéz mun-
kájuk akadt. Az égő épület magas volta miatt
a feeszkendőknek kevés hasznát vehették, a
vizet tehát csöveken vezették föl a magasba.
A tüzlőtök ellettek a tánczterem tetőjén a
párkányzatot s a fojtó hőség daczára ott
dolgoztak bátor kitartással. Szikszay Gyula
főparancsnok, kinek ez volt az első nagyobb
tüzlőtök működése, személyesen vezette az ol-
tást s erélyes intézkedésével minden nagyobb
bajnok eléjét vette.

Az oltáshoz temérdek vízmennyiségre volt
szükség s a víz csakhamar kifogyott ugy a
Bika szállóda, mint a szomszédos házak kut-
jaiból. A tüzlőtök egyet pedig, melynek irányá-
ban a város nem tanusit valami nagy bőkezű-
séget, csupán három hordóval rendelkezik, így
a viznek kellő mennyiségben való beszerzése
még volt nehezítve. E hiány szelvihar esetén
nagyon megbosszulhatta volna magát.

Mindenki az iránt érdeklődött leginkább,
valyon beszakad-e a tánczterem boltozata? A
gyönyörűen kifestett s aranyozott tánczterem,
városunknak leltágasabb terme, nagy értéket
képvisek. Ha a boltozat — illetve stukatur —
leszakad: tönkre megy az egész terem s re-
noválása temérdek áldozathoz kerül.

A három diszes nagy csillár is feltették
a lezuhanástól. Különösen akkor voltak a csil-
lárak veszélyben, midőn a csillárak nyílásain
a füst — tüzes sziporkával vegyesen — be-
tődött a terem. Ha áttáznak a csillárokat
tartó vasgerendák: a zuhanás okvetlenül be-
következik. Számosan állottak a nagy terem
ajtóiban, figyelve a történendőkre.

A nagy teremből a tetőzetre vezető lép-
csőn párosával feküdtek a hidrofor csövei s
itt-ott egész tócsák képződtek. Az oltás mun-
kája itt folyt leglátványosabban s a lépészetem
álándó volt a tüzlőtök közlekedése. A szállóda
személyzet — a mennyre tőle felt — segített
a tüzlőtöknak, később a katonákat is be-
fogták a vizet szivattyuzni.

A folyosók, lépcsők és a tánczterem par-
kettje lucskosak a víztől. Bajosan lehet itt
megtartani aug. 6-án a színházi nyugdíj-in-
tézete javára tervezett hangversenyt!

A tűz reggel 7 és 8 órák között a tetőzet
északi szögletén, a nagy templom felőli olda-
lon keletkezett. Itt, hova lépészetem vezet föl,
a légfűtés készüléke fölött kis oldal-tetőzet van.
Ez gyuladt ki legelőször s innen csapott át a
nagy tetőre.

Hogy miként támadt a tűz: még erre
nézve semmi biztos adat nincs. — A szállóda
személyzet azt állítja, hogy kőművesek dolgoz-
tak a padláson s azok ott vagy pipáztak, vagy
égő szivarveget dobtak el. De hát ez csak föl-
tevés. A vizsgálat fogja kideríteni — ha ugyan
kideríthető — a tűz keletkezésének az okát.

Ha most tel lenne, midőn a tánczterem-
ben bálók tartatnak, azt mondhatnók kiváló
szellemességgel: a szerelmes ifjú szívek lángja
idézte elő a tüzet. De most nyár lévén, a sze-
relmes szíveket ilyen gyanuval nem illet-
hetjük!

Déli 12 óra.

A fentebbi sorokat a reggeli és délelőtti
órákban írtuk, midőn még egészen más volt a
helyzet képe. Most már elhagyja tollunkat a
vidámabb hang, mely a sűrű füstgomolyokon
is keresztül tört, mert mindenütt romot és
pusztulást látunk.

A veszély a reggeli és délelőtti órákban
távolról sem tűnt föl oly nagynak, mint a mi-
nőnél tényleg vált. Nem azt értjük ez alatt,
hogy a tűz tovább terjedt volna, hanem azt,
hogy a Bika-szállódnak kétemeletes főépülete
tönkre ment s kezd rommá dőlni.

Még d. e. 10 óra tájban azt jelentette
Publig Ernő tüzlőtök alparancsnok, hogy a
táncztermet megmentik, illetve csak a tetőzet
pusztul el, de a boltozat nem fog beszakadni.
Valóban így is látszott. De már a déli órák-
ban le kellett a reményről mondani s bele kel-
lett nyugodnunk abba a gondolatba, hogy a
gyönyörű tánczterem, minővel kevés város di-
cselkedhetett, teljesen elpusztul.

Simonffy Imre polgármester fájó szív-
vel nézte a pusztulást, melyet a tűz és víz
okozott. A tűz már nem csinálhatott sok kárt,
de ellenfele a víz kezdte meg romboló mun-
káját. Balogh Mihály városi főmérnök, saját
művének pusztulását látva, lázas izgatottsággal
dolgozott a mentésen, de fáradsága hiábavaló
volt. Ruhája több helyen kiégett, tetőtől-talpig
belepte a víz és sár, hol a tetőzetet, hol a
karzatokon járt, megpróbált minden lehetőt,
de a szép táncztermet nem tudta megmenteni.

gyat s elhelyezték azokat az udvaron, mely
szinte vásári képet nyújtott. Kévéssel 12 óra
előtt a fardáni kezdő tüzlőtök és katonák közt
sört osztottak ki, a mi a nagy hőségben telje-
sített munka után ugyancsak jól illett nekik.

A nagy terem már ekkor végzetlenül ké-
pet nyújtott. Az égő tetőzetre locsolt nagy
mennyiségű víz átszivárgott a plafondon s válo-
ságos záporosó ömlött a terem parkettjére. Egy
félóránál tovább hullott ez a zápor, romboló
hatásában perczről perczre növekedvén. A mit
megkímélt a tűz, elpusztított a víz. A terem
parkettjére hulló zápor kezdett átszivárogni a
földszinti helyiségekbe, az éttermekbe is, hon-
nan szintén kitaraktak mindent. Ott ma
nem ebédelnek!

Csodálatos látványt nyújtott az aranyos
mennyezetről a felhomályos teremben hulló zá-
por. Az aranyozás, mely sok ezer frtba került,
pár perc alatt tönkre ment. A legszebb festé-
sek megfakultak s a boltozatról itt is ott is
hullott le egy-egy kis darab. Most már nyilván-
valóvá lett, hogy vége van az egész teremnek,
melynek parkettjén bokáig lehetett járni a
vízben.

De még ekkor sem adtak föl minden re-
ményt. Azt hitték sokan, hogy ha az aranyozás
és festés tönkre megy is, maga a stukatur meg
fog maradni. Hiu remény volt! Déli 12 órakor
a terem északi felén óriási robajjal leszakad
a mennyezet s a tetőzet égő zsarantokai s tü-
zes gerendák elborították a terület.

Hogy a mennyezet csak ilyen rövid ideig
állja ki a vizpróbát, arra senki nem volt elkészül-
ve. Intő példa ez arra, hogy a stukaturt a monu-
mentális épületeknél kerülni kell s helyette
szilárd bolthajtás építendő. Ez a tűznek és víz-
nek jobban ellentáll.

Most már a terembe vezették be a hy-
drofor csöveit s újabb vízmennyiség borította el
a parkettet, hol megszenvedett gerendák s
mindenféle törmelék vegyültek össze torlasz-
magasságban. Hogy a lezuhant mennyezet va-
lakit a t. remben lévő közl. nem sértett-e
még vagy nem nyomott-e agyon, azt még e pil-
lanatban konstatalni sem lehet.

Egy azonban bizonyos: A Bika-szállóda-
tánczterme teljesen elpusztult. A kár tehát sok-
kal nagyobb, mint a minőnek reggel látszott,
akkor még csak a tetőzet elpusztulásáról volt
szó, a mi aránylag nem lett volna nagy kár,
— de a tánczterem elpusztulása érzékeny vesz-
teség.

Az épület biztosítva volt ugyan, de azért
a kár így is tetemes. Felületes számítás szerint
a renoválás belekerül vagy százezer forintba.
Debreczen városától, melynek pénztára a nagy
építkezések által most ugy is szerfelett igénybe
van véve, elmaradhatott volna e keserű pohár!

Lapunk zártakor lényegesen nem válto-
zott a helyzet. Egy kis beomlás történt a ke-
leti oldalon is s közel áll azon lehetőség, hogy
estére az egész mennyezet leomlik. A tüzet
már elfojtották, de a romok mindig füstölög-
nek. A csillárok, melyek vas-gerendához van-
nak erősítve, nem zuhantak le.

A tüzlőtök közül ketten sérültek meg:
Ludman György a szemén, Kádár Ferencz
pedig a kezén. A tüzlőtök és katonák még min-
dig a tűz körül vannak, őrizve a füstölő
romtanyát.

Leszállított árú selymeket méte-
renként 25%—33 $\frac{1}{3}$ % és 50% árleengedéssel
eredeti árán alul szállít, megrendelt egyes öltö-
nyökre, vagy végeken is póstáber- és vám-
mentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari
szállító) selymgyára Zúrichben. Mintak pósta
fordulóval küldetnek Svájcba címzett leve-
lekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 2.

Augusztus 2.

Főhívás Debreczen hazafias polgárainhoz!

Csak pár nap választ el bennünket aug.
2-dikától, mely 43-dik évfordulati napja az
1849. aug. 2-diki debreczeni csatának, melyben
hazánk szabadságáért annyi hős áldozta fel
életét. E hősök felett demboruló sirhalom nem
takarhatja el, a tovatünő idő nem ragadhatja
el magával az ó dicső tetteiknek emlékét, mert
szívünkben él az ma is és élni fog, míg a föld-
dön magyar szív dobog. A hálás nemzedék min-
den évben feljuttja az emléket, s kegyelettel
keresi föl a sirhalomokat, melyek alatt a név-
telen dicső hősök nyugosznak. Főiskolánknak
magyar irodalmi önképző társulata s a szün-
dőre bentmaradt felsőbb tanuló ifjuság, mint
minden évben, ugy most is megünnepli a hős-
ök önfeláldozásának nagy napját s hazafias
tisztelettel hívja fel Debreczen lelkes polgárait,
hogy aug. 2-dikán délután a hősök emlékének
tisztelére rendezendő ünnepélyen minél szá-
mosabban megjelenni s ezáltal a kegyeltes
ünnepély magasztosságát emelni sziveskedje-
nek. Az ünnepély sorrendje a következő:

I. Szakasz.

1. Gyülekezés a főiskola előtt fél öt órakor.
2. Kivonulás a honvéd sirokhoz 5 órakor.
3. »Hymnus.« Erkeltől. Előadja a városi dalárda.
4. Emléksbeszéd. Irta és felolvassa Dió-
szegi Mihály 4. éves hittanhallgató.
5. »Szentelt dalok.« Mosonyitól. Előadja
a városi dalárda.
6. »Hő-ök sirján.« Irta: Jánosy Zoltán.
Szavalja Szilágyi Imre 4. éves hit-
tanhallgató.

7. »Szabadság dal.« Huber Károlytól. Elő-
adja a városi dalárda.

II. Szakasz.

8. Bevonulás a honvéd siroktól az Em-
lékertbe.
9. »Honfi dal.« Gál Ferencztől. Előadja a
városi dalárda.
10. Szavalt. Előadja Nagy Kálmán 4-
ed éves joghallgató.
11. »Szózat.« Egressytől. Előadja a vá-
rosi dalárda.

Debreczen, 1892. jul. 30.

Szilágyi Imre

ünnepély rendező biz. jegyző.

Közzgazdaság.

Rossz aratás Oroszországban. A
pétvári hivatalos lapban közzétett június havi
jelentések szerint az északi és északnyugati
kormányzóságban a tulságos sok csapadék ká-
rosan hatott a vetésekre. A délnyugati és déli
kormányzóságokban elégtelen volt vagy későn
jött az eső. Bár végleges ítéletet még nem le-
het mondani, ugy látszik, az őszi gabona ter-
mése nehány központi, délnyugati és déli kor-
mányzóságban, valamint ama kormányzóságok
egy részében, a melyeknek tavaly rossz ter-
mésük volt, továbbá Woronesch, Tula, Kurt,
Orel, Cherson és Charkow kormányzóságokban
nem lesz kielégítő. — A tavaszi gabona állása
nagyobbrészt kielégítő vagy közepes.

Főszerkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Borivóknak, kik a bort savanyuvízszel szed-
ték, retik vegyíteni, mindenképpen a
MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚVÍZT
Küldetés: E víz közömbösíti a bor savát és az italnak
lehető kellemetes, ingerlő mellékhatást ad, annélkül, hogy
azt feketére festené.

Hirdetés.

A debreczeni csizmadia árucarnok
szövetkezet csapó-utca 323. sz. alatti
telkén jelenleg építés alatt levő bérház
helyiségei, u. m.:

Földszint:

2 kettős nyílású sőr- vagy kávécsar-
noknak alkalmas helyiség lakással.
1 tánczterem az udvarban, mellék-
helyiségekkel.

2 külön bolthelyiség pinceraktárral.

Az emeleten:

1 olvasó-körnek alkalmas, több szo-
bából álló helyiség.
1 több szobás úri lakás, konyha,
kamara és pinczéval.

1892-ik év november hó 1-sőtől több
évre, egészbe vagy külön-külön haszon-
bérbe adatik.

A bérletre beadandó ajánlatok 1892.
augusztus hó 21-ik napja dél-
előtt 9 óráig Pongó Lajos szövet-
kezeti elnökhöz kis csapó-utca 381. sz.
házhöz intézendők, hol is ugyanakkor a
beérkezett ajánlatok bizottságilag tárgyal-
tatnak.

A bérbeadás feletti bizottsági javas-
lat a közgyűlés jóváhagyása után erősít-
tetik meg.

Bérbeadó szövetkezet fentartja azon
jogot, hogy az ajánlatok közül, elle-
kintve a legmagasabb összegű ajánlattól,
maga részére a legelőnyösebbet választ-
hassa.

Juhász Gábor.

(321) szövetkezeti jegyző. 1—2

Értesítés.

Azokra nézve, a kik gyalog
vadászatot kívánnak gyakorol-
ni, a piac-utcai ondódi házak
után való földeken: engedély
megnyerhetésért járuljanak (ká-
das-utca 1856. sz. háznál) SZÓ-
KE JÁNOS gazdasági főfelügye-
lőhöz.

(304.)

3—3

Az Eperjesi-Népbank
KÁLYHA-GYÁRA

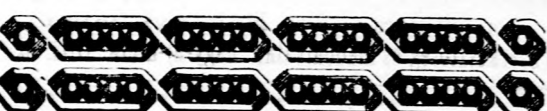
ajánlja kitűnő minőségű és szépségű gyártmányait
fehér-, színes- és majolika-kályhákban,
valamint **diszes kandallókban**, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és úgy a magyar Iparegyesület, valamint a Nagymélt. m. kir. kereskedelmi Miniszter ur által is ki lettek tüntetve.
Jutányos árak mellett a legsolidabb és legpontosabb kivitel biztosítottak.
Takarék-konyhák felállítása a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.
Mintakönyv és árjegyzék kívánatra bérmentve.
Főraktár: Eperjesen (Sárosmegye.)
Képviselőnk: **Kovács Gyula** ur, Debreczenben.
(315.) 1-5

Szöllő gazdák
figyelmébe!
Peronospóra ellen való
permetezéshez
AZURINT
feloldva üvegszámra
ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDÁT**
igen jutányos árban ajánl
Rickl József Zelmos.
(3.) 61

Értesítés.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint főtéren levő **Beczner Jánosné** kesztyűs üzlet-helyiségét átvettem, s az ezen üzletben lévő cikkeket a mai naptól kezdve **a beszerzési áron jóval alól** eladom.
Ezen kedvező alkalomra becses figyelmüket felhiva — vagyok
illő tisztelettel!
Nagy András.
kesztyűs, Debreczenben.

Férfi chifon ingek
a hírneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr
GALLÉROK,
k e z e l ő k,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők.
e s e r n y ő k.
Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.
(8.) 99.—

Valódi francia és angol szerszámok
minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,
Épület-vasalások és kátránytető-lemezek.
rúdvasak, lemezek, VASTARTÁLYOK,
legfinomabb öntött acélok és fémek.
Gazdasági-, kerti-, házi- és konyhafelszerelések,
Kerti-lócsák és vas-butorok, árnyékszék-closettek és vízvezetéki kagylók.
AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK, KONYHÁK,
Tizedes és egyensúly mérlegek
legjobb minőségben,
Peronospóra szőlőpenészgomba **fecskendőgépek**
legjobb rendszer (részletfizetésre is.)
Tűz- és betörés elleni pénzszekrények,
kirakat- és ajtó acél-redőnyök.
Legolesőbb beszerzési forrás.
(Képes arlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)
TÓTH GYULA
ELŐBB
TÓTH LAJOS és TÁRSA
(6.) **vasnagykereskedés** 53.—
DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-szatin
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők
SZABÓ LAJOS FIAI
czégnél.
Leszállított árúk az egész idény alatt.

